

PLEITWEDSTRIJD
NEDERLANDSE VERENIGING VOOR EUROPEES RECHT
UNIVERSITEIT LEIDEN, 19 NOVEMBER 2010

(Verduidelijkte versie 12 september 2010)

I. Achtergrond van het geding

1. Down and (not) out in Belvideo

Jonas Müller heeft de nationaliteit van Belvideo, een niet-lidstaat van de EU. Hij is geboren en getogen in een gegoede familie uit Santa Casa, de hoofdstad. Het subtropische weer van Belvideo staat in schril contrast met het politieke klimaat. De tachtigjarige dictator Generalissimo Hector heeft het niet zo op minderheden en maakt met name het leven van homoseksuelen zuur. Jonas, zelf homo, is onder druk van zijn familie getrouwd met Esther, een Belvidaanse schone, met wie hij twee zoons heeft: Levie (geboren 1995) en Max (geboren 2000). Beide zoons hebben de Belvidaanse nationaliteit.

In 2003 is Jonas een zenuwinzinking nabij. Esther heeft inmiddels wel door dat hij weliswaar een ideale schoonzoon is, maar toch niet de prins op het witte paard. De twee besluiten tot een echtscheiding en blijven goede vrienden. Jonas vertrekt naar Manatan, de hoofdstad van Bergston (EU lidstaat sinds 1978). Levie en Max blijven bij Esther in Belvideo wonen. Hoewel Jonas, een briljant softwareontwerper, in Bergston aan de slag moet als illegale schoonmaker, verkiest hij de vrijheid boven nog langer zijn ware geaardheid te verbergen. Bergston staat bekend als zeer tolerant. Zo was het de eerste EU lidstaat die het burgerlijk huwelijk openstelde voor paren van hetzelfde geslacht.

2. Een Manatan Love Story

Tijdens zijn avonddiensten in een van de vele kantoren van Manatan, maakt Jonas vaak een praatje met Evert Arnols, een steenrijke bankier van middelbare leeftijd die vaak tot laat zit te werken. Evert komt oorspronkelijk uit Boma, een provinciestad in Tramonta (EU lidstaat sinds 2005). Hij woont sinds 2000 in Bergston. Het leven aan de top is eenzaam en al snel bloeit er tussen de plastic palmen en kopieermachines iets moois tussen de twee. Nadat Jonas in 2004 bij Evert is ingetrokken, duurt het niet lang voor ze de volgende stap wagen. Evert vraagt Jonas tijdens een helikoptervlucht boven de stad ten huwelijk. De twee geven elkaar in 2005 ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand, de Bergstoonse bankierswereld en de Belvidaanse gemeenschap van Manatan het ja-woord.

Evert heeft samen met de lesbische Jasmina en haar partner een zoon, Bob Arnols (geboren 1992). Bob heeft net als zijn ouders de Tramontaanse nationaliteit. Hij woont bij zijn moeders in de hoofdstad van Tramonta, maar omdat hij nogal een opstandige puber is sturen zijn moeders hem eind 2006 naar zijn vader in Manatan. Hij gaat er naar

de middelbare school, leert de taal en maakt een hoop nieuwe vrienden. Bob is in eerste instantie blij zijn vader zo gelukkig te zien met zijn nieuwe man, maar helaas wil het tussen hem en Jonas niet boteren. Bob verdenkt Jonas ervan op zijn vaders geld uit te zijn. Hij besluit dan ook een oogje in het zeil te houden.

3. Terug naar Belvideo

Intussen in de situatie in Belvideo volledig ten goede gekeerd. Sinds het overlijden van de Generalissimo in 2007 is een democratisch gekozen regering aan het bewind. Er is een nieuwe grondwet aangenomen en het Constitutioneel Hof van Belvideo heeft in een baanbrekende uitspraak geoordeeld dat op grond van het gelijkheidsbeginsel het burgerlijk huwelijk moet worden opengesteld voor paren van hetzelfde geslacht. Jonas mist zijn kinderen nog elke dag. Na lang wikken en wegen besluiten Jonas en Evert in 2008 naar Santa Casa te verhuizen om daar van Everts geld te gaan rentenieren. Bob, die voor zijn erfenis vreest, volgt zijn vader en stiefvader naar Belvideo. Max, die voortdurend met zijn oudere broer in de clinch ligt, trekt na terugkomst van zijn vader bij hem in. De nieuwe Playstation van Evert maakte deze beslissing nog makkelijker.

4. Een nieuw begin in Tramonta

In 2009 hakt de economische crisis er ook bij het gezin Müller-Arnols hard in. Everts fortuin verdampt en hij ziet zich gedwongen weer aan de slag te gaan. Na lang zoeken krijgt hij een aanbod om in Boma, zijn geboortestad, directeur te worden van de plaatselijke Algemene Boerenbank (ABB). Tramonta is een zeer conservatief en religieus land; niet bepaald een homovriendelijke omgeving. Omdat er toch brood op de plank moet komen besluit Evert de baan aan te nemen. Stiekem hoopt hij dat de situatie er in Tramonta na de toetreding tot de EU een stuk beter op is geworden. Jonas blijft Evert trouw, ook in slechte financiële tijden, en is van plan mee te gaan naar Tramonta. In goed overleg met Esther, waarmee hij het ouderlijk gezag over Levie en Max deelt, wordt besloten dat de jongens het ene jaar bij Esther in Belvideo zullen wonen en het andere bij hun vader in Tramonta.

5. In voor -en tegenspoed: wel of geen echtgenoot?

Tramonta is echter niet veel veranderd en al snel doet zich een aantal problemen voor. De Tramontaanse immigratiedienst maakt duidelijk dat Jonas geen verblijfsvergunning zal krijgen onder Richtlijn 2004/38 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, (*PbEG*, L 158/77) op basis van zijn relatie met Evert. Ze maken er geen geheim van dat naar Tramontaans recht er geen enkele erkenning kan zijn voor hun “huwelijk”. Tramonta heeft het huwelijk niet opengesteld voor partners van gelijk geslacht en kent geen geregistreerd partnerschap.

Gelukkig heeft Jonas zich bij terugkomst in Belvideo kunnen inschrijven voor een opfriscursus software design voor herintreders. Na het succesvol afronden van deze cursus **in Belvideo**, lukt het hem zonder veel moeite een baan te vinden bij een

Tramontaanse fabrikant van spelcomputers. Hij krijgt een contract voor onbepaalde tijd. Tramonta is een van de eerste lidstaten die Richtlijn 2009/50/EG van de Raad van 25 mei 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op een hooggekwalificeerde baan (*PbEG* 2009, L155/17) heeft geïmplementeerd. Jonas ontvangt op basis van deze richtlijn een zogenaamde Blue Card voor de maximumduur van vier jaar.

6. Married with children: gezinshereniging?

Jonas wil zo snel mogelijk zijn kinderen naar Boma laten overkomen. De Tramontaanse immigratiedienst zorgt ook hier voor problemen. Op basis van de openbare orde weigeren zij toestemming voor gezinshereniging onder Richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (*PbEG* 2003, L251/1). Het gaat nu eenmaal tegen het normen en waardepatroon van Tramonta in dat twee mannen kinderen opvoeden. Er bestaat aanzienlijke weerstand binnen de maatschappij tegen dergelijke gezinssituaties. De moeders van Bob kunnen hierover meepraten. Recentelijk zijn bij een bevriend lesbisch paar met een kleuter van twee jaar oud nog de ramen ingegooid. Gevreesd wordt voor gewelddadige protestacties van de lobby groep “Boma Gay? No Way!”

De gezinshereniging van Levie wordt bovendien geweigerd om een aanvullende reden. De Tramontaanse autoriteiten zijn van mening dat hij niet aan de nationale integratievoorwaarden voldoet nu hij enkel zijn moedertaal spreekt en daarom waarschijnlijk zou zakken voor een inburgeringsexamen. Levie blijft sowieso liever in Santa Casa, waar hij al zijn vrienden heeft wonen. Max zou het overigens best vinden om alleen naar Boma te verhuizen, zonder die etter van zijn grote broer. Esther en Jonas zijn echter van mening dat de twee broers tijd met hun vader en met elkaar moeten doorbrengen.

7. Studeren zonder grenzen?

Bob, inmiddels overtuigd van de oprechte liefde van Jonas voor zijn vader, besluit terug te keren naar Bergston. Hij mist zijn vriendin Amber en heeft bovendien een studie postcommunistische sociologie op het oog aan de prestigieuze Hogeschool van Manatan. In Tramonta bestaat een systeem van studiefinanciering dat studenten helpt te voorzien in hun levensonderhoud en studiekosten. In principe mogen degenen die in Tramonta recht hebben op studiefinanciering, deze “exporteren” naar een ander EU land, wanneer zij daar aan een erkende hogeschool of universiteit gaan studeren. Hoewel de Hogeschool van Manatan wordt erkend in Tramonta, ontvangt Bob van de Tramontaanse instantie die verantwoordelijk is voor de toekenning van studiefinanciering, de StuFi-Groep, een afwijzende beschikking op zijn aanvraag. Omdat hij sinds 2006 buiten Tramonta woont, voldoet hij niet aan de voorwaarde dat hij van de vijf jaar voorafgaand aan zijn aanvraag, minstens drie jaar in Tramonta moet hebben gewoond.

Ten einde raad richten Jonas, Evert en Bob zich tot de Tramontaanse bestuursrechter van eerste aanleg.

II. Standpunten van de partijen

Jonas Müller, Evert Arnols en Bob Arnols:

1. Jonas dient te worden beschouwd als echtgenoot en heeft diensgevolge een verblijfsrecht onder Richtlijn 2004/38. Nu dit niet gebeurt handelt Tramonta in strijd met de richtlijn en Artikel 45 VWEU. Bovendien is er sprake van discriminatie op basis van seksuele geaardheid.
2. De openbare orde exceptie in Richtlijn 2003/86 moet restrictief worden geïnterpreteerd. De aangevoerde reden valt niet onder deze uitzondering en is bovendien in strijd met het recht op respect voor familielevens.
3. De weigering toestemming te verlenen voor de komst van Levie in het kader van gezinshereniging onder Richtlijn 2003/86 is in strijd met het recht op respect voor familielevens, nu Max en Levie niet samen op kunnen groeien.
4. De regel dat Bob minstens drie jaar in Tramonta moet hebben gewoond om recht te hebben op studiefinanciering in Bergstond is in strijd met Artikel 45 TFEU.

De Republiek Tramonta:

1. Jonas kan niet worden beschouwd als echtgenoot onder Artikel 2, lid 2 van Richtlijn 2004/38. Deze term dient te worden geïnterpreteerd aan de hand van het familierecht van de ontvangende lidstaat. Er is geen sprake van discriminatie omdat er geen sprake is van een huwelijk.
2. Het is aan de beoordeling van de ontvangende lidstaat om te bepalen of daadwerkelijk een gevaar bestaat voor de openbare orde. De openbare orde exceptie onder Richtlijn 2003/86 kan niet dezelfde nauwe interpretatie worden gegeven als onder Richtlijn 2004/38.
3. Artikel 4, lid 1 van Richtlijn 2003/86 staat expliciet toe dat lidstaten de mogelijkheid tot gezinshereniging van kinderen boven de 12 jaar beperken met het oog op de integratie van de kinderen van de gezinshereniger in de ontvangende lidstaat. Tramonta betwist dat er in Belvideo sprake was van familielevens.
4. Het Tramontaanse verblijfsvereiste van drie uit vijf jaar voorafgaand aan de aanvraag voor het ontvangen van studiefinanciering in een andere lidstaat is niet in strijd met Artikel 45 VWEU. Indien er al sprake zou zijn van een belemmering van het vrij verkeer van personen, dan is deze gerechtvaardigd op grond van de noodzaak een band te garanderen tussen de beursverstreckende lidstaat en de EU onderdaan.

De Tramontaanse bestuursrechter is van mening dat de zaak vragen van Europees recht doet rijzen en schorst de procedure om het Hof van Justitie om een interpretatie van het Europees recht te vragen.

Zaak N-01/10

Verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door de Bestuursrechtbank van Eerste Aanleg van Boma (Tramonta) op 1 juli 2010

Jonas Müller, Evert Arnols en Bob Arnols/De Republiek Tramonta

- 1) Dient het begrip echtgenoot in Artikel 2, lid 2 van Richtlijn 2004/38 zo te worden geïnterpreteerd dat hieronder ook de partner van gelijk geslacht valt, indien deze partner naar het recht van de lidstaat waarin het huwelijk is gesloten als echtgenoot dient te worden beschouwd?
- 2) Mag onder Richtlijn 2003/86 de gezinshereniging met minderjarige kinderen worden geweigerd op grond van de openbare orde, wanneer de gezinshereniger met een partner van hetzelfde geslacht verantwoordelijk wordt voor de opvoeding van minderjarigen?
- 3) Indien het antwoord op vraag 3 ontkennend is, mag dan gezinshereniging met een minderjarig kind, ouder dan twaalf jaar, onder Richtlijn 2003/86 worden geweigerd op grond van nationale integratievoorwaarden indien dit betekent dat twee minderjarige broers van elkaar zullen worden gescheiden?
- 4) Mag een lidstaat de mogelijkheid studiefinanciering te exporteren ten behoeve van een studie in een andere lidstaat afhankelijk maken van de voorwaarde dat de ontvanger minstens drie van de vijf voorafgaande jaren woonachtig is geweest in de beursverstreckende lidstaat?

Instructie

Overeenkomstig het Reglement NVER-Pleitwedstrijd, zoals gepubliceerd op de website van de NVER (www.nver.nl), dienen studententeams die aan de pleitwedstrijd wensen deel te nemen, worden verzocht zich vóór *24 september 2010* bij de secretaris van de NVER, mr. R.J.M. van den Tweel, Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn, Postbus 11756, 2502 AT Den Haag, per post of per email (rjm.vandentweel@pelsrijcken.nl) aan te melden.

Ieder studententeam stelt twee stukken op, inhoudende de schriftelijke opmerkingen namens *Müller c.s.* en de schriftelijke opmerkingen namens *de Republiek Tramonta*. Daarin dient u het Hof van Justitie onderbouwd aan te geven hoe het antwoord op de vragen zou moeten luiden (daarbij rekening houdend met de standpunten en belangen van de betreffende partij). Gaat u er daarbij vanuit dat er geen ander unierecht van toepassing is op dit geding. De schriftelijke stukken mogen in totaal niet langer zijn dan 10.000 woorden, exclusief voetnoten en bijlagen. Het aantal woorden is evenwichtig verdeeld, dus voor de schriftelijke opmerkingen ieder afzonderlijk maximaal ongeveer 5.000 woorden.

De stukken moeten duidelijk naam en universiteit van de deelnemende studenten aangeven en wie de contactpersoon (met e-mailadres) is van het deelnemende studententeam. Dit kan ook de begeleider zijn. De stukken moeten uiterlijk *15 oktober 2010* zijn ingeleverd bij de secretaris van de NVER, per post of per email (rjm.vandentweel@pelsrijcken.nl).

Op *1 november 2010* zal het rooster van de pleitrondes bekend worden gemaakt en worden tevens de stukken van ieder team naar de contactpersoon van de andere, deelnemende teams gezonden.

De pleitwedstrijden vinden plaats op *vrijdag 19 november 2010*, in Leiden (Universiteit Leiden). Nadere gegevens over locatie en tijdstip worden eveneens op *1 november 2010* bekend gemaakt.

